

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3885/2568

นางสาว อ. กับพวก โจทก์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 55, พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 32, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 12

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 12 เมื่อคดีนี้ได้มีการตรวจสอบทรัพย์สินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้บังคับ ศาลจึงต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เมื่อพิจารณา คำฟ้องและคำให้การแล้ว คดีมีประเด็นข้อพิพาทว่า ทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 รายการ ตามฟ้อง เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ หากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทรัพย์สินดังกล่าวก็ต้องตกเป็นของกองทุน ตามมาตรา 32 วรรคสอง ในทางกลับกันหากทรัพย์สินรายการใดฟังไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือโจทก์ทั้งสองได้รับโอนมาโดยสุจริตและมี ค่าตอบแทน หรือเป็นการได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ทรัพย์สินนั้นก็ไม่ต้องตกเป็นของกองทุน จึงเห็นได้ว่าการที่จำเลยวินิจฉัยว่าทรัพย์สินตามฟ้องเป็น ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและให้ตกเป็นของกองทุนตาม มาตรา 32 วรรคสอง นั้น เป็นการโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในทางแพ่งของโจทก์ ทั้งสองตาม ป.วิ.พ. มาตรา 55 แล้ว โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินซึ่งเป็น ที่ดินรวม 7 โฉนด แก่โจทก์ทั้งสอง

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องขอให้จำเลยคืนที่ดินโฉนดเลขที่ 8784, 9771, 14428, 16136, 14547 และ 14429 แก่โจทก์ที่ 1 และที่ดินโฉนดเลขที่ 446 แก่โจทก์ที่ 2 จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้น พิเคราะห์แล้วฟังคดีพยาน และมีคำสั่งว่า โจทก์ทั้งสองยังไม่ถูกโต้แย้งสิทธิจึงไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลย ให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ คืบหน้าขึ้นศาลแก่โจทก์ทั้งสองเป็นกรณีพิเศษเป็นเงิน 95,000 บาท โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมอื่นใน ศาลชั้นต้นและค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ทั้งสองฎีกา โดยได้รับอนุญาตจาก ศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่โจทก์ทั้งสองฎีกาว่า คำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ยึด หรืออายัดทรัพย์สิน ที่ 58/2562 ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะจำเลยไม่ได้ยึดหรืออายัดภายใน 2 ปี หลังเกิดเหตุ นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 32 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า ทรัพย์สินที่ได้ยึดหรืออายัดไว้เนื่องจากการ กระทำความผิดให้ตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในกรณีที่ไม้อาจดำเนินคดี แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยภายใน 2 ปี นับแต่วันที่การกระทำความผิดเกิดและไม่อาจจับตัวผู้ต้องหา หรือจำเลยได้นั้น มิใช่บทบังคับให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินต้องมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัด ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดภายใน 2 ปี นับแต่วันที่การกระทำความผิดเกิดและไม่ อาจจับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในคดีนี้เหตุเกิดวันที่ 24

กฎหมาย 2542 แม้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินมีคำสั่งเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2562 ให้อายัดทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 โฉนด ตามรายการที่ 23 ถึงที่ 29 ไม่ได้มีคำสั่งภายใน 2 ปี นับแต่วันที่มีการกระทำความผิดเกิด ก็ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ให้อายัดหรืออายัดทรัพย์สิน ที่ 58/2562 เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังที่โจทก์ทั้งสองฎีกา ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสองต่อไปว่า โจทก์ทั้งสองมีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 โฉนด แก่โจทก์ทั้งสองหรือไม่ โดยโจทก์ทั้งสองฎีกาว่าทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 รายการ ตามฟ้องมิใช่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของนายแฮมจิโป๊ะหรือแฮมจิโปะหรือสามหรือศิริพจน์ ผู้ต้องหาในคดีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่หลบหนี แต่เป็นของโจทก์ทั้งสองและเป็นการได้มาทางศีลธรรมอันดี หรือได้มาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือในทางกุศลสาธารณะ ในประเด็นข้อนี้โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า โจทก์ที่ 1 เป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนด 6 รายการ ส่วนโจทก์ที่ 2 เป็นเจ้าของที่ดินมีโฉนด 1 รายการ ซึ่งมีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จำเลยมีคำสั่งให้อายัดหรืออายัดที่ดินของโจทก์ทั้งสองโดยไม่ชอบ ขอให้คืนที่ดินทั้ง 7 รายการ แก่โจทก์ทั้งสอง ส่วนจำเลยให้การว่า ที่ดินทั้ง 7 รายการ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของนายแฮมจิโป๊ะ ผู้ต้องหาในคดีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด แต่ไม่อาจจับกุมตัวนายแฮมจิโป๊ะและดำเนินคดีได้ภายใน 2 ปี นับแต่วันที่กระทำความผิดเกิด ที่ดินทั้ง 7 รายการ จึงตกเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 32 วรรคสอง โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 12 บัญญัติว่า "บรรดาคดีที่ได้มีการสั่งตรวจสอบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานอัยการ และศาล ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด" เมื่อคดีนี้ได้มีการตรวจสอบทรัพย์สินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้บังคับ ศาลจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เมื่อพิจารณาคำฟ้องและคำให้การแล้ว คดีมีประเด็นข้อพิพาทว่า ทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 รายการ ตามฟ้อง เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือไม่ หากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทรัพย์สินดังกล่าวก็ต้องตกเป็นของกองทุนตามมาตรา 32 วรรคสอง ในทางกลับกันหากทรัพย์สินรายการใดฟังไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือโจทก์ทั้งสองได้รับโอนมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือเป็นการได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ทรัพย์สินนั้นก็ไม่ต้องตกเป็นของกองทุน จึงเห็นได้ว่าการที่จำเลยวินิจฉัยว่าทรัพย์สินตามฟ้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและให้ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา 32 วรรคสอง นั้นเป็นการโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในทางแพ่งของโจทก์ทั้งสองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 แล้ว โจทก์ทั้งสองจึงมีอำนาจฟ้องขอให้จำเลยคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นที่ดินรวม 7 โฉนด แก่โจทก์ทั้งสอง ที่จำเลยแก้ฎีกาว่า โจทก์ทั้งสองไม่สามารถพิสูจน์ต่อ

คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินได้ว่าทรัพย์สินตามฟ้องเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ทั้งสองได้มาไม่
เกินไปกว่าฐานะหรือความสามารถในการประกอบอาชีพหรือกิจการอย่างอื่นโดยสุจริต จึงถือว่า
เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โจทก์ทั้งสองไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่ง
คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่ 58/2562 ที่ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เห็นว่า โจทก์ทั้งสอง
ไม่ได้ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ที่ 58/2562 แม้คำสั่ง
คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ที่ 58/2562 เป็นไปโดยชอบ แต่การตรวจสอบทรัพย์สินของ
คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินที่กระทำในนามของจำเลยเป็นการใช้อำนาจตรวจสอบของ
ฝ่ายบริหาร หากผลการตรวจสอบกระทบถึงสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงเพราะทรัพย์สินนั้น
มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กรณีที่พนักงานอัยการ
ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา 29 เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงยังมีสิทธิโต้แย้งในชั้นพิจารณาของศาล
ได้ ในกรณีที่ไม่อาจจับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาดำเนินคดีได้ตามมาตรา 32 วรรคสอง และให้
ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนโดย
ไม่ต้องมีขั้นตอนยื่นคำร้องต่อศาล สิทธิของเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงทั้งสองกรณีย่อมต้องได้รับ
การคุ้มครองไม่แตกต่างกัน จึงชอบที่โจทก์ทั้งสองจะใช้สิทธิทางศาล ที่ศาลชั้นต้นงดสืบพยานและมี
คำสั่งให้จำหน่ายคดีโดยที่ยังมิได้วินิจฉัยตามประเด็นข้อพิพาท และศาลอุทธรณ์ภาค 5
พิพากษายืน จึงเป็นกรณีที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
ว่าด้วยการพิจารณา มีเหตุอันสมควรให้ยกคำสั่งของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 5 แล้วให้
ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา
243 (2) ประกอบมาตรา 252 ฎีกาของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังขึ้น พิพากษาให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้น
และคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดี
ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่

องค์คณะ

สมชาย อุดมศรีสำราญ · ทวีศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · กำจัด พ่วงสวัสดิ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3885/2568>